

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami, pohľadávkami a kontroly plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly v meste, ktoré je sídlom kraja – Mesto Prešov

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2009.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladaní s jeho majetkom, preverenie a vyhodnotenie plnenia opatrení prijatých na základe kontroly vykonanej v roku 2006.

Predmetom kontrolnej akcie bolo postavenie a charakteristika kontrolovaného subjektu, rozpočet mesta, záverečný účet mesta, účtovná závierka, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladanie a hospodárenie s majetkom mesta, kontrola plnenia prijatých opatrení, účinnosť vnútorného kontrolného systému. Kontrola bola vykonaná v Meste Prešov, Hlavná 73, 080 68 Prešov za obdobie roka 2008.

Počas výkonu kontroly bolo zistené

1. Pôsobnosť mesta

Mesto Prešov je samostatným územným samosprávnym a správnym celkom Slovenskej republiky, združujúci osoby, ktoré majú na jeho území trvalý pobyt a subjekty, ktoré v ňom sídlia alebo tu vykonávajú predmet svojej činnosti. Mesto Prešov je samostatnou právnickou osobou, ktorá hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Samosprávu mesta vykonávajú obyvatelia mesta prostredníctvom volených orgánov: mestského zastupiteľstva (ďalej len „MsZ“) a primátora.

Zriaďovacie listiny piatich základných škôl, troch základných umeleckých škôl a jednej materskej školy neobsahovali dátum a číslo rozhodnutia Ministerstva školstva SR (ďalej len „ministerstva“) o zaradení do siete, čo bolo v rozpore so zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve“) a zriaďovacie listiny materských škôl neobsahovali identifikačné číslo, názov a adresu subjektu, ktorý je súčasťou školy alebo školského zariadenia, výchovný alebo vyučovací jazyk, formu hospodárenia, vecné a finančné vymedzenie, štatutárny orgán a dobu na ktorú sa zriaďuje a dátum a číslo rozhodnutia ministerstva o zaradení do siete, čo bolo v rozpore so zákonom o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a so zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“).

Kontrolovaný subjekt nekonal v súlade so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), keď nebola vyčíslená hodnota na vlastnom imaní v troch obchodných spoločnostiach v ktorých mal majetkový podiel.

2. Rozpočet mesta, záverečný účet mesta, účtovná závierka

Rozpočet Mesta Prešov a záverečný účet boli zostavené a schválené podľa príslušných ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Účtovná závierka bola zostavená v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“) a podľa správy nezávislého audítora vyjadrovala objektívny pohľad na finančnú situáciu Mesta Prešov.

3. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s verejnými prostriedkami

Kontrolou financovania, účtovania a evidovania realizovaných investičných akcií bolo zistené, že v dvoch prípadoch rozpočtové výdavky na obstaranie a zhodnotenie hmotného majetku boli účtované do nákladov, čím kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s Opatrením MF SR z 5. decembra č. MF/16786/2007-31 (ďalej len „postupy účtovania“) a konal tak v rozpore so zákonom o účtovníctve. Nesprávnym triedením výdavkov súvisiacich s obstaraním dlhodobého hmotného majetku v celkovej sume 11,75 tis. EUR¹ (353,9 tis. SKK), kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade so zákonom č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“). Zaúčtovaním obstarania dlhodobého hmotného majetku do nákladov organizácie bol v účtovnej závierke za rok 2008 nesprávne vykázaný majetok. Tým, že majetok v uvedenej sume kontrolovaný subjekt nevedol v účtovníctve, konal v rozpore so zákonom SNR č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“). Nesprávne triedenie výdavkov v uvedenej sume malo za následok nesprávne vykázané čerpanie bežných výdavkov k 31.12.2008.

Kontrolou vypracovaných projektových dokumentácií na investičnú činnosť Mesta Prešov bolo zistené, že v ôsmich prípadoch nedošlo k ich realizácii. Tým, že náklady za vypracované projektové dokumentácie boli uhradené v celkovej sume 116,76 tis. EUR (3 517,5 tis. SKK), ale neboli zrealizované, Mesto Prešov nezabezpečilo hospodárne vynakladanie verejných prostriedkov v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Zároveň tým, že neuskutočnené investície nezaúčtovalo do nákladov, nekonalo v súlade s postupmi účtovania a zákonom o účtovníctve.

Pri realizácii stavby na základe uzatvorenej zmluvy o dielo bolo zistené, že neboli dodržané dohodnuté zmluvné podmienky. K danej zmluve bolo uzatvorených šesť dodatkov, ktorými došlo k celkovému zvýšeniu nákladov stavby o sumu 116,98 tis. EUR (3 524,1 tis. SKK) a k oneskorenému ukončeniu stavby.

Mesto Prešov nevyhradilo si právo nezaplatiť zhotoviteľovi 10 % z ceny diela na odstránenie prípadných skrytých väd, podľa dohodnutých podmienok v troch zmluvách o dielo, čím konalo v rozpore so zákonom č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach v znení neskorších predpisov.

Kontrolovaný subjekt účtoval o poskytnutých preddavkoch na základe zálohových faktúr na ľarchu nákladov, čím konal v rozpore s postupmi účtovania a zákonom o účtovníctve.

¹ Všetky sumy v správe sú prepočítané konverzným kurzom 1 EUR = 30,1260 SKK

Kontrolou poskytovania dotácií z rozpočtu Mesta Prešov bolo zistené, že kontrolovaný subjekt konal v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď poskytol dotáciu tomu istému žiadateľovi dvakrát v príslušnom rozpočtovom roku.

V oblasti verejného obstarávania bolo zistené, že Mesto Prešov nezabezpečilo, aby predpokladaná hodnota zákazky bola stanovená podľa podmienok platných v deň uverejnenia výzvy na predkladanie ponúk, čím nekonalo v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene niektorých zákonov.

4. Nakladanie a hospodárenie s majetkom mesta

Inventúrne súpisy majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov vybraných účtov a inventarizačné zápisy neboli vyhotovené v súlade so zákonom o účtovníctve.

Mesto Prešov v kontrolovanom období malo uzatvorenú zmluvu o nájme pozemkov za účelom umiestnenia predajných stánkov (malometrážnych predajní), kde cenu za nájom stanovilo dohodou zmluvných strán v sume 3,12 tis. EUR (94,0 tis. SKK). Ceny za nájom pozemkov v rámci podnikateľskej činnosti v oblasti obchodu a služieb pri jednoduchých stavbách a provizóriách podľa zóny výhodnosti upravovalo VZN č. 142/2005, ktorým sa stanovujú ceny za nájom pozemkov vo vlastníctve mesta Prešov (ďalej len „platné VZN“). Takto predpokladaná cena za uvedený nájom pozemkov predstavovala sumu 21,88 tis. EUR (659,1 tis. SKK). Tým, že Mesto Prešov ako prenajímateľ dohodlo cenu nájmu v nižšej sume ako mohlo dohodnúť podľa platného VZN, konalo tak v jeho rozpore, čím zároveň porušilo zákon o majetku obcí.

Pri obstaraní dlhodobého hmotného majetku Mesto Prešov, napriek tomu, že malo uzatvorenú kúpnu zmluvu ošetrovanú sankciami v prípade nedodržania podmienok, uzatvorilo s predávajúcim nevýhodný dodatok č. 1, v ktorom došlo k posunu termínu dodania tovaru. Taktiež sa dohodlo na poskytnutí preddavku vo výške 34,85 tis. EUR (1 050,0 tis. SKK), ktorý mal kupujúci uhradiť najneskôr do 31.12.2008. Mesto Prešov preddavok uhradilo na základe zálohovej faktúry, pričom o tomto preddavku neúčtovalo na príslušnom účte, čím postupovalo v rozpore s postupmi účtovania. Ďalej tým, že nadobudnutie tohto dlhodobého hmotného majetku v celkovej sume 53,85 tis. EUR (1 622,3 tis. SKK) nebolo schválené MsZ, kontrolovaný subjekt postupoval v rozpore so zákonom o obecnom zriadení a zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

5. Kontrola plnenia prijatých opatrení

Následnou kontrolou plnenia prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v krajských mestách vykonanej v roku 2006 bolo zistené, že z celkového počtu pätnástich prijatých opatrení, štyri opatrenia boli splnené, desať opatrení sa časovo plní a jedno opatrenie bolo čiastočne splnené (nedostatočná aktualizácia zriaďovacích listín).

6. Účinnosť vnútorného kontrolného systému

Preverením interných dokladov (nájomných zmlúv) bolo zistené, že kontrolovaný subjekt nevykonával predbežnú finančnú kontrolu v súlade so zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nepostupoval v zmysle smernice primátora, keď na troch zmluvách

nebola vykonaná predbežná finančná kontrola vôbec (neboli označené pečiatkou vykonania kontroly, chýbal dátum a podpis zodpovedného zamestnanca o vykonaní predbežnej finančnej kontroly) a na piatich zmluvách bola vykonaná až po dátume uzatvorenia zmlúv.

Zhrnutie

- Zriaďovacie listiny základných škôl a materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Prešov v znení ich dodatkov neobsahovali všetky zákonom stanovené náležitosti.
- Nebola vyčíslená hodnota na vlastnom imaní v troch obchodných spoločnostiach.
- Bolo zistené nesprávne triedenie výdavkov súvisiacich s obstaraním dlhodobého hmotného majetku.
- Neboli vyhotovené diela, pre ktoré bola vypracovaná projektová dokumentácia, čím kontrolovaný subjekt nezabezpečil hospodárne vynakladanie verejných prostriedkov.
- Stavba „Prešov – verejná miestna komunikácia“ v procese projektovej prípravy nebola náležite pripravená, čo si vyžiadalo nielen nárast rozpočtových nákladov, ale aj predĺženie termínu ukončenia výstavby.
- Kontrolovaný subjekt neuplatňoval zádržné u zhotoviteľa 10 % z dohodnutej ceny v súlade s uzatvorenými zmluvami o dielo a so zákonom o verejných prácach.
- Poskytnuté preddavky boli účtované na základe zálohových faktúr na ťarchu nákladov.
- Kontrolovaný subjekt poskytol dotáciu tomu istému žiadateľovi dvakrát v príslušnom rozpočtovom roku, čím nepostupoval v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.
- Kontrolovaný subjekt nezabezpečil, aby predpokladaná hodnota zákazky bola stanovená podľa podmienok platných v deň uverejnenia výzvy na predkladanie ponúk.
- Pri inventarizácií boli zistené nedostatky.
- Mesto Prešov dohodlo cenu nájmu pozemkov v nižšej sume ako mohlo dohodnúť podľa platného VZN, ktorým sa stanovujú ceny za nájom pozemkov vo vlastníctve Mesta Prešov.
- Mesto Prešov pri účtovaní o poskytnutom preddavku na nákup Serveru nepostupovalo v súlade s platnými postupmi účtovania a ani v súlade so VZN, ktorým sa určujú Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom Mesta Prešov, keď nadobudnutie Serveru nebolo schválené MsZ.
- Kontrolou bolo zistené, že z celkového počtu pätnástich prijatých opatrení boli štyri opatrenia splnené, desať opatrení sa časové plní a jedno opatrenie bolo čiastočne splnené.
- Preverení interných dokladov (nájomných zmlúv) bolo zistené, že kontrolovaný subjekt v niektorých prípadoch nevykonával predbežnú finančnú kontrolu.

Návrh odporúčaní na riešenie zistených nedostatkov:

NKÚ SR na základe výsledkov vykonanej kontroly odporúča kontrolovanému subjektu venovať zvýšenú pozornosť uzatváraniu a dodržiavaniu zmluvných podmienok pri financovaní investičných akcií, hospodárnemu vynakladaniu verejných prostriedkov pri prenajímaní pozemkov a pri obstarávaní dlhodobého hmotného majetku a uplatňovaním svojich práv v obchodných spoločnostiach v ktorých má mesto majetkový podiel.